

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/48/2019
Identifikačné číslo spisu:	5318010164
Dátum vydania rozhodnutia:	05.02.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivetta Macejková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:5318010164.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivety Macejkovej, PhD., LL.M. a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 5. februára 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného O. W. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona o dovolaní obvineného O. W. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/57/2018 zo 17. júla 2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Čadca, sp. zn. 1T/49/2018 zo 16. mája 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného O. W. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Čadca, sp. zn. 1T/49/2018 zo 16. mája 2018, bol obvinený O. W. uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe, že:

- dňa 1. decembra 2017 asi o 17:50 hod. vošiel do predajne potravín S. Y., ktorá sa nachádza na Obecnom úrade v obci P. B. W., okres Čadca, pričom mal tvár zamaskovanú tmavou šatkou a kapucňou mikiny, pristúpil k pracovníčke predajne X. T., ktorá sa práve nachádzala pri obslužnej pokladni prvej zľava, namieril jej na hlavu krátku guľovú zbraň čiernej farby, nezisteného typu, ktorú vytiahol z vrečka mikiny, a krikom ju vyzýval slovami: „To je prepád, daj mi peniaze!“, keď mu ich nedávala, opätovne kričal a stále na ňu mieril zbraňou so slovami: „Kurva, povedal som Ti, daj tie peniaze, lebo Ťa zastrelím“, následne pracovníčka otvorila pokladňu a sám si z tejto vzal najmä papierové bankovky a následne z predajne utiekol, čím spoločnosti S. Y., K. s. d., spôsobil škodu v sume 950,- €.

Za to bol obvinenému podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, na výkon ktorého bol obvinený podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému S.

Y.H., s. d., so sídlom L.. XX, Čadca, IČO: XX XXX XXX, škodu vo výške 950,- €. Zároveň podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodenú X. T., nar. X. Y. XXXX, bytom T. XXX, s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Naproti tomu podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku okresný súd obvineného oslobodil spod obžaloby Okresnej prokuratúry Čadca z 10. apríla 2018, sp. zn. Pv 786/17/5502 na skutkovom základe, že:

- dňa 24. novembra 2017 asi o 17:04 hod. vošiel do predajne potravín H. na ul. L. XXXX v K., pričom mal tvár zamaskovanú tmavou šatkou a šiltovkou, prešiel ku pultu pokladne, za ktorým sedela predavačka Y. L., oslovil ju slovami: „Naval' peniaze", na čo mu odvetila, že nič mu nedá, následne pristúpil do bezprostrednej blízkosti predavačky, v ľavej ruke držal kuchynský nôž s dĺžkou čepele asi 30 cm, ktorým hrozil, na čo predavačka z pokladne vybrala papierové bankovky z vrchnej časti pokladne, na čo skríkol, že: „všetky", následne predavačka odložila vrchnú časť zásuvky pokladne a z pod tejto vytiahla ďalšie bankovky, ktoré mu podala do ruky v celkovej sume 1.065,- € a následne z predajne utiekol, čím majiteľovi predajne Y. W. spôsobil škodu v sume 1.065,- €, pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obvinený.

Zároveň podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku poškodeného Y. W. - U., IČO: XX XXX XXX, K. - L. XXX, s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený a prokurátor odvolanie, ktoré Krajský súd v Žiline uznesením, sp. zn. 1To/57/2018 zo 17. júla 2018, postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti označenému uzneseniu Krajského súdu v Žiline v spojení s rozsudkom Okresného súdu Čadca podal obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Dušana Chlapíka, advokáta v Žiline, dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že podľa kamerových záznamov z obce bol zobrazený páchatel' - osoba neurčitého pohlavia, ktorý zaparkoval pri obecnom úrade a postupne prešiel k predajni, kde v čase okolo 17:50 hod. vykonal lúpež a následne sa vrátil k vozidlu. Z kamerových záznamov nebolo možné identifikovať osobu páchatel'a. Podľa kamerových záznamov páchatel' odišiel po lúpeži osobným motorovým vozidlom z parkoviska pri obecnom úrade o 18:00 hod., pričom obvinený do reštaurácie T. v obci W. prišiel presne o 18:05 hod., čo vyplýva z výpovede svedkyne R. J.. Cesta z obce P. B. W. do obce W. je kopcovitá, v danom čase zasnežená a zľadovatená so vzdialenosťou 15 km. Je preto absolútne nereálne prekonať túto vzdialenosť za 5 minút.

Svedkyňa X. T. (pracovníčka predajne) uviedla v prípravnom konaní, že z dôvodu stresovej situácie nevie aké mal obvinený oči a na hlavnom pojednávaní uviedla, že obvineného spoznala podľa očí.

Nepriamym dôkazom v neprospech obvineného bola aj výpoveď svedkyne T. I. a svedkyne R. J. - zamestnankýň reštaurácie T., ktoré potvrdili, že obvinený mal pri návšteve reštaurácie zhodné oblečenie s oblečením páchatel'a zaznamenaného kamerovým záznamom. Podľa kamerového záznamu páchatel' mal na sebe čiernu mikinu s kapucňou a sivé tepláky. Na hlavnom pojednávaní sa však obe svedkyne nevedeli bližšie vyjadriť k oblečeniu obvineného.

Záverov súdov nemajú dostatočný skutkový základ v riadne vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní. Nesúhlasí ani so záverom súdov, že nepriame dôkazy na seba nadväzujú, navzájom sa dopĺňajú a v konečnom dôsledku tvoria ucelenú reťaz. Obvinený nenamieta len nesprávne právne posúdenie skutku ako je opísaný v bode 1/ rozsudku súdu, z ktorého spáchania súd obvineného uznal za vinného. Nepriame dôkazy svedčiace v neprospech obvineného netvoria ničím nenarušenú sústavu vzájomne sa dopĺňujúcich a na seba nadväzujúcich dôkazov, ktoré zhodne a spoľahlivo preukazujú len jediný záver o vine a súčasne vylučujú akúkoľvek možnosť iných záverov. Časť nepriamych dôkazov svedčí v prospech obvineného, ďalšie nepriame dôkazy použité súdom sú indíciami, naznačujúcimi len podozrenie voči obvinenému. Obvinený nerozumie, prečo nebol vyžiadaný kamerový záznam aj z reštaurácie T..

Prokurátor Okresnej prokuratúry Čadca vo vyjadrení z 10. apríla 2019 navrhol dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť, pričom v plnom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia okresného ako aj krajského súdu. Súdny postupovali správne, keďže dôsledne a individuálne posudzovali dôkazy, tieto správne vyhodnotili a podľa toho aj správne a zákonne rozhodli.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie obvineného O. W. nie je dôvodné, pretože je zrejmé, že nie sú splnené podmienky a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarcia zamýšľal urobiť z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať.

Pokiaľ sa obvinený nestotožňuje so závermi konajúcich súdov o vine obvineného a „v tomto duchu“ je založená celá argumentácia obvineného (obvinený nesúhlasí so skutkovými závermi konajúcich súdov a odmieta svoju vinu), je nevyhnutné uviesť, že obvinený a obhajca obvineného, prostredníctvom ktorého obvinený dovolanie podal, celkom zjavne nerozlišuje skutkové námietky od tých právnych (ktoré jediné by bolo možné považovať za relevantné, a teda bolo by potrebné sa nimi zo strany konajúceho dovolacieho súdu zaoberať), čoho bezprostredným následkom je okrem iného aj to, že podané dovolanie „je písané ako odvolanie“, t. j. obvinený pokračuje vo svojej obhajobe, opakuje námietky predložené v predchádzajúcom konaní a v podstate absolútne nereflektuje na konštrukciu dostupných dovolacích dôvodov.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku môže teda obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov (priamych, nepriamych) súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (výnimkou je v danom smere len dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Námietky obvineného smerujúce voči konečným skutkovým zisteniam a záverom namietajúce ich správnosť či úplnosť (posudzovanie identity obvineného s identitou osoby podľa obrazového záznamu, podrobenie skúmaniu časového okamihu vzdialenosti medzi P. B. W. a W.) sú preto z pohľadu dovolacieho konania irelevantné, keďže pre dovolací súd je záväzný skutok tak, ako bol tento ustálený zo strany okresného a krajského súdu - ten nemôže nijako meniť ani dopĺňať.

Ak obvinený v podanom dovolaní rovnako namieta spôsob hodnotenia dôkazov, rozsah vykonaného dokazovania, či vysporiadanie sa konajúceho súdu s obhajobou, ide „len“ o námietky skutkového charakteru, a teda z pohľadu daného dovolacieho konania námietky irelevantné.

Obvinený v podanom dovolaní ďalej koncentroval svoju obhajobu na svedecké výpovede R. J., T. I., X. T.. Na rozdiel od vo veci konajúcich súdov, obvinený dané výpovede spochybňuje. Dôkazy, na ktorých konajúce súdy založili svoje rozhodnutie, boli však vecou úvahy súdov, keď je zároveň plne v ich režii hodnotenie dôkazov v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Hodnotenie dôkazov z pohľadu ich vierohodnosti je na rozdiel od hodnotenia dôkazov z hľadiska ich zákonnosti [k tomu viď. dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] nepodraditeľné (pre skutkovú povahu) pod žiadny z do úvahy

prichádzajúcich dôvodov dovolania. Zákonnosť dôkazov podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku pritom obvinený nenapádal.

Pokiaľ ide o návrh na doplnenie dokazovania, ktorého nevykonanie namieta obvinený - vyžiadanie obrazového záznamu aj od reštaurácie T. a nielen od obce (strana 3 dovolania), dovolací súd konštatuje, že nemôže riešiť otázku dôvodnosti takéhoto rozhodnutia, lebo by tým rovnako vstupoval do procesu dokazovania a hodnotenia dôkazov, správnosti a úplnosti zisteného skutku, čomu bráni veta za bodkočiarkou ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V predmetnej veci zároveň dovolací dospel k záveru, že obvinený svojím konaním uvedeným v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku naplnil všetky, t. j. formálne i materiálne znaky skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, lebo obvinený použil hrozbu bezprostredného násillia (hrozbu, že násillie sa ihneď vykoná) namierením krátkej guľovej zbrane na hlavu zamestnanca a hrozbou zastrelenia dotknutej osoby v úmysle zmocniť sa cudzej veci - peňažných prostriedkov, pričom čin spáchal závažnejším spôsobom konania - so zbraňou.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uplatnené obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného O. W. odmietol.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.